

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 20. decembar 2021.godine

Br.ref.:RK 1922/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI124/21

Podnosilac

Faik Kokollari

**Ocena ustavnosti presude Plm.br. 69/2021 Vrhovnog suda
od 18. marta 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Faik Kokollari iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Podnosioca zahteva zastupa Arsim Bilalli, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Plm.br. 69/2021 Vrhovnog suda od 18. marta 2021. godine, a u vezi sa presudom Apelacionog suda PAKR.br. 360/2020 od 26. oktobra 2020. godine i presudom Osnovnog suda u Prizrenu PKR.br. 235/2018 od 24. oktobra 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno, podnosiocu zahteva, povređuju njegova prava i osnovne slobode zagarantovane članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 7 [Vrednosti], članom 30 [Pravo Optuženog], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. jula 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 14. jula 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gerxhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Nexhmi Rexhepi (članovi).
7. Dana 9. avgusta 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 25 novembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 28. marta 2018. godine, tokom rutinske kontrole vozila na graničnom prelazu Merdare, policija kosova i carinska služba kosova su kod podnosilac zahteva i trećeg lica L.T., pronašli izvesnu količinu psiho aktivnih supstanci / narkotika.
10. Dana 19. septembra 2018. godine, Osnovno tužilaštvo u Prištini podiglo je optužnicu PP/I.br.81/2018, protiv podnosioca zahteva i trećeg lica L.T., zbog osnovane sumnje da su kao saizvršioци počinili krivično delo, *“neovlašćena kupovina, posedovanje i prodaja opojnih droga, psihotropnih i analognih supstanci iz člana 273, stava 2, a u vezi sa članom 31 KZK-a”*.

11. Dana 24. oktobra 2019. godine, Opštinski sud u Prištini, je presudom PKR.br.235/18 oglasio krivim podnosioca zahteva i treće lice L.T., jer su izvršili krivično delo *“neovlašćena kupovina, posedovanje i prodaja opojnih droga, psihotropnih i analognih supstancija iz člana 273, stava 2, a u vezi sa članom 31 KZK-a”*, i osuđeni su svaki pojedinačno podnosilac zahteva i treće lice L.T. na kaznu zatvora u trajanju od 2 godine kao i novčanom kaznom u iznosu od 5000 evra.
12. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda, zbog teških povreda odredaba krivičnog postupka, zbog pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja, i pogrešne primene materijalnog prava.
13. Tužništvo je takođe podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda, zbog odluke o krivičnoj sankciji, sa predlogom da se preinači žalbena presuda i optuženi osude na više kazne, dok se žalba podnosioca zahteva odbije kao neosnovana.
14. Dana 26. oktobra 2020. godine, Apelacioni sud presudom PAKR.nr. 360/ 2020, prihvatio kao osnovanu žalbu tužilaštva i preinačio presudu Osnovnog suda tako što je izrečenu zatvorsku kaznu podnosiocu zahteva od 2 dve godine preinačio na kaznu zatvora u trajanju od 3 tri godine i 6 meseci, dok je žalbu podnosioca zahteva odbio kao neosnovanu.
15. U delu obrazloženja presude koji se tiče žalbe Osnovnog tužilaštva u Prištini Apelacioni sud je naveo:

“ [...] u ovom slučaju prvostepeni sud ne uzima u obzir način izvršenja krivičnog dela budući da su optuženi prethodno pripremili automobil za prevoz narkotika na takav način da su otišli u Srbiju, gde su ostali sve dok nije modifikovan i pripremljen za skrivanje opojnih droga, ali i količina od 26.855,34 grama koja je pronađena skrivena u modifikovanom delu automobila na graničnom prelazu u Merdare (Granica Kosovo-Srbija) što pokazuje visok stepen volje i njihovu odlučnost da izvrše krivično delo, dok se njihove radnje sprovode sa visokim socijalnim rizikom, na šta tužilac s pravom skreće pažnju u svojoj žalbi. Prema tome, u prisustvu ovih otežavajućih okolnosti, prema oceni ovog suda, kazna izrečena prvooptuženom je blaga, na šta tužilaštvo s pravom skreće pažnju na svoju žalbu. Iz tog razloga, Apelacioni sud je preinačio žalbenu presudu i optuženom sudio kao u izreci ove presude, sa uverenjem da je kazna u skladu sa intenzitetom štete zaštićene urednosti, sa stepenom krivičnog dela odgovornost optuženog kao izvršioca krivičnog dela i da će se ovim kaznama postići svrha kazne predviđena članom 41. ZKPK -a.”

16. U delu obrazloženja presude koji se tiče žalbe podnosioca zahteva Apelacioni sud je naveo:

“[...]Jokolnosti navedene u žalbi nisu imale takvu težinu koja bi opravdala blažu kaznu. Apelacioni sud ne prihvata samo nalaz prvostepenog suda gde je na strani 14 utvrdio u odnosu na optuženog Faika Kokollarija, kada utvrdi da je postupio s eventualnom namerom, ovo zbog činjenice da se za Apelacioni sud iz okolnosti slučaja ispostavlja da je počinjeno krivično delo ne ispunjavajući elemente eventualne namere, ali mi imamo posla sa

direktnom namerom iz činjenice da je on bio svestan i želeo da izvrši krivično delo, a ovo sa tim se dobro argumentuje dokazima koji su primenjeni na glavnom pretresu, kada je optuženi nameravao da narkotike prevozi u Srbiju, ali u slučaju granične kontrole oni su zaustavljeni i istima u vozilo su pronađene opojne droge koje su se nalazile u bunkeru vozila.”

17. Što se tiče žalbe podnosioca zahteva u vezi sa prekoračenjem zakonskog roka predviđenog odredbom člana 369. ZKPK -a za sastavljanje presude, Apelacioni sud je naveo:

“[...]ovaj sud nalazi da je činjenica da prvostepeni sud nije izradio nacrt presude. pismena presuda u roku određenom pomenutom odredbom od 30 dana niti je od predsednika suda tražio produženje roka, ali u ovom slučaju moramo uzeti u obzir činjenicu da su sudije Osnovnog suda u Prištini preopterećene u slučajevima i mogu nastati i takvi propusti, koji po oceni ovog suda, ne utiču na zakonitost presude ili osnovna prava strana u suđenju u razumnom roku.”

18. Dana 8. juna 2020. godine Podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti protiv Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda PAKR.nr. 360/ 2020 od 26. oktobra 2020. godine i presude Osnovnog suda PKR.235/18, od 24. oktobra. 2019. godine. U svom zahtevu podnosilac je između ostalog naveo, “prvostepeni sud je počinio bitnu povredu člana 311. stav 3. ZKPK -a, jer od sednice od 27.05.2029. godine do sledeće sednice dana 24.10.2019. godine nije održana nijedna sednica i više od tri meseca, tako da je sud trebao uzeti u obzir ovo odlaganje i započeti glavni pretres iznova, [...]sastavljanje presude prvostepenog suda koje je došlo nakon 60 dana, a u skladu sa zakonom presuda bi trebala biti sastavljena u roku od 30 dana.
19. Dana 18. marta 2021. godine, Vrhovni sud je presudom Pml.br. 69/2021, odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva, pri čemu je u potpunosti podržao presude Apelacionog i Osnovnog suda.
20. U obrazloženju presude u vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva, povodom ne održavanja novog glavnog pretresa zbog isteka roka dužeg od tri meseca Vrhovni sud je naveo:

“[...]od poslednjeg sudskog zasedanja od strane prvostepenog suda, ovaj sud je ocenio da takva radnja suda predstavlja relativnu povredu odredaba krivičnog postupka prema članu 384. stav 2. ZKPK -a, , a ova radnja nije imala uticaja na zakonitu odluku i ne odobrava zahtev.”

21. U obrazloženju presude u vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva, o ne objavljivanju u roku od 30 dana Vrhovni sud je naveo:

“Ovaj sud nalazi da je ovaj zahtev validan, ali smatra da je drugostepeni sud za to dao pošteno i potpuno obrazloženje, na strani 4 presude, što takođe podržava ovaj sud i to ne predstavlja suštinsku povredu odredbe krivičnog postupka.”

Navodi podnosioca zahteva

22. Podnosilac zahteva navodi, da su osporenim presudama redovnih sudova povređena njegova prava zagarantovana članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 7 [Vrednosti], članom 30 [Pravo Optuženog], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 54 [Sudska zaštita prava] Ustava.
23. Konkretnije, podnosilac zahteva navodi "U konkretnom slučaju, mogućnost optuženog da pozove svedoka koji će potencijalno dokazati i čije će se izjave moći koristiti kao dokazno sredstvo u njihovu korist negirana je kada nisu pozvani predloženi svedoci od strane optuženog i time je povređen princip jednakosti snaga i efektivnih pravnih lekova.
S toga je povreda ovih zakonskih odredbi zapravo dovela do ugrožavanja prava okrivljenih, odnosno time su povređeni sledeći članovi Ustava:
Član 3 – Jednakost pred zakonom;
Član 7 – (Vrednosti)/ Diskriminacija
Član 31 – Pravno na pravično i nepristrasno suđenje
Član 54 – Sudska zaštita prava".
24. Shodno tome, podnosilac smatra da je Osnovni sud "izvršio bitne povrede iz člana 311, stava 3, uz obrazloženje da na osnovu zapisnika od 28.01.2019. godine, gde je rešenjem određen naredni pretres za 16.04.2019. godine, a takođe rešenjem ovog zapisnika određen naredni pretres od 27.05.2019. godine, a od tog datuma do 24.10. 2019. godine nije održan nijedan pretres, a iz izračunavanja vremenskog perioda konstatuje se da je prošlo više od tri (3) meseca, odnosno proizilazi da skoro pet (5) meseci nije održan pretres, tako da je prvostepeni sud trebalo da ima u vidu ovo kašnjenje i da donese rešenje da sudski pretres PONOVO POČNE i da se razmotre svi dokazi u konkretnom slučaju. Prvostepeni i drugostepeni sud su postupili u suprotnosti sa članom 311, stavom 3, ne poštujući ovu odredbu. Shodno tome, odredba člana 383, stav 1, tačka 1.1, bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 384, stava 1, tačke 1.12, člana 370, stava 7, u kojem je prvostepeni sud konstatovao utvrđene činjenice koje su protivrečne u izjavama, koje dovode do krivične odgovornosti. U konkretnom slučaju konstatovao je krivičnu odgovornost okrivljenog, pozivajući se na izjavu pogrešno. Pogrešnom konstatacijom prvostepenog suda, usledila je i pogrešna konstatacija drugostepenog suda i zatim u presudi Vrhovnog suda Kosova, gde je podnesen zahtev za zaštitu zakonitosti."
25. Dalje podnosilac navodi "Prvostepeni sud je nastavio da vrši povrede, kao što je povreda člana 123, stava 5, a u vezi sa članom 257, stavom 3, jer je presudu zasnovao na ne prihvatljivim dokazima."
26. Podnosilac je takođe naveo "Bitnih povreda redovnih sudova je bilo i kod odbijanja predloženih svedoka imenom i prezimenom s moje strane, kao branioca i kao rezultat ovog odbijanja apsolutno su povređena prava odbrane, što je uticalo ne donošenje zakonite i pravične presude."
27. Na kraju podnosilac traži od Suda da odluči sledeće,

"I PRIHVATA SE kao osnovan zahtev za zaštitu ustavnosti koji je podneo podnosilac advokat Arsim Bilalli, sa podacima kao i u uvodu ovog zahteva.

II KONSTATUJE SE da su istom presudom PKR.br. 235/18 od Osnovnog suda, presudom Apelacionog suda, kao i presudom Vrhovnog suda Kosova, povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koje je propisano članom 31 Ustava Republike Kosovo.

III KONSTATUJE SE da su u vezi sa tačkom II povređeni i članovi 3, 6, 46 i 54 Ustava Republike Kosovo.

IV PROGLAŠAVA SE NEVAŽEĆOM presuda PKR.br. 235/18, koju je doneo Osnovni sud u Prištini, od 24.10.2019. godine, kao i presuda Apelacionog suda Kosova, PAKR.br. 360/2020, od 26.10.2020. godine i presuda koju je doneo Vrhovni sud Kosova Pml.br. 69/2021 od 18.03.2021. godine i predmet se vraća NA PONOVRNO RAZMATRANJE Osnovnom sudu u Prištini.”

Relevantne zakonske odredbe

Privremeni Krivični zakon Kosova

“Član 31

Saizvršilaštvo

Kad dva ili više lica zajednički izvrše krivično delo učestvujući u izvršenju krivičnog dela ili bitno doprinoseći njegovom izvršenju na neki drugi način, svako od njih je odgovoran i biće kažnjen kaznom propisanom za to krivično delo.

[...]

Član 273

Organizovanje, vođenje ili finansiranje trgovine opojnih droga ili psihotropnih supstancia

1. Ko organizuje, vodi ili finansira neko od krivičnih dela iz ove glave, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od dve (2) do deset (10) godina.

2. Kad krivično delo iz stava 1. ovog člana uključuje veliku količinu opojnih droga ili psihotropnih supstanci, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri (3) do petnaest (15) godina

Zakon o Krivičnom postupku Republike Kosovo

“Član 123

Ispitivanje u prethodnom postupku, svedočenje u prethodnom postupku i Posebne dokazne mogućnosti

[...]

5. Izjave okrivljenog u bilo kom kontekstu, ako su date dobrovoljno i bez prinude, prihvataju se tokom glavnog pretresa protiv tog okrivljenog, ali ne i protiv suoptuženika. Takve izjave ne mogu da služe kao jedini ili odlučujući okrivljujući dokaza za osudu.

[...]

Član 257
Opšta pravila izvođenja dokaza

[...]

3. Sud ne može svoju odluku da zasniva na neprihvatljivom dokazu.

[...]

Član 311
Izmena sastava pretresnog veća tokom odlaganja

1. Glavni pretres koji je odložen mora početi iznova ako se izmenio sastav pretresnog veća, ali pretresno veće može nakon izjašnjenja stranaka odlučiti da se svedoci i veštaci ne ispituju ponovo i da se ne izvrši novi uviđaj mesta ako je već prethodno izvršen, nego da se izvrši uvid u njihove iskaze datim na ranijem glavnom pretresu ili u zapisnik o uviđaju mesta .

2. Ako sastav sudskog veća nije promenjen, glavni pretres koji je bio odložen nastavlja se, a predsednik sudskog veća ukratko iznosi tok ranijeg glavnog pretresa. Ipak i u ovom slučaju pretresno veće može odlučiti da glavni pretres mora početi iznova .

3. Ako je glavni pretres bio odložen duže od tri (3) meseca, ili ako se pretres drži pred drugim predsednikom pretresnog veća, glavni pretres mora početi iznova i svi dokazi moraju biti ponovo izvedeni .

[...]

Član 384
Bitna povreda odredaba krivičnog postupka

1. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako:

1.1. je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravnosnažnom odlukom izuzet od suđenja;

1.2. je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti;

1.3. je glavni pretres održan bez lica čije je prisustvo na glavnom pretresu obavezno ili ako je optuženom licu, braniocu, oštećenom licu ili privatnom tužiocu, protivno njegovom odnosno njenom zahtevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa ;

1.4. je protivno ovom zakoniku bila isključena javnost na glavnom pretresu ;

1.5. je sud povredio odredbe krivičnog postupka u pogledu postojanja optužbe ovlašćenog tužioca, odnosno odobrenja nadležnog organa ;

1.6. je presudu doneo sud bez predmetnu nenadležnost za suđenje predmeta.

1.7. sud u svojoj presudi nije u potpunosti presudio suštinu optužbe;

1.8. presuda se zasnivala na neprihvatljivom dokazu;

1.9. optuženo lice, kada se zatražilo da se izjasni, izjasnilo se da nije krivo po svim ili određenim tačkama optužbe i ispitano je pre izvođenja dokaza;

1.10. presuda je prevazišla delokrug optužbe;

*1.11. je presudom povređena odredba člana 395. ovog zakonika; ili
1.12. presuda nije sačinjena u skladu sa članom 370. ovog zakonika.*

2. Esencijalno kršenje odredaba krivičnog postupka, smatra se i kada tokom krivičnog postupka, uključujući i prethodni postupak, sud, državni tužilac i policija :

2.1. Nije primenjena neka odredba ovog kodeksa, ili su pogrešno primenili istu; ili

2.2. Povredili pravo na odbranu, i to je uticalo, ili je moglo uticati na donošenje zakonite i pravedne presude .”

Prihvatljivost zahteva

28. Sud prvo razmatra da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.

29. Sud primećuje da je osporena presuda Vrhovnog suda, Plm. br. 69/2021, od 18. marta 2021. godine, takođe osporena i u zahtevu KI123/21, u kojem je podnosilac zahteva treće lice L. T., Sud će ova dva zahteva razmatrati posebno.

30. U tom pravcu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

31. Sud takođe razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su propisani u članovima 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ .

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

32. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno odnosno Presudu Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 69/2021, od 18. marta 2021. godine i da je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa članom 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
33. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika o Radu propisuje da:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

34. Sud prvenstveno primećuje da je gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLJP) i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava neprihvatljive zahteve iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika o Radu (vidi predmet KI04/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 takođe vidi predmet KI175/21, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
35. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrto stepena“; (ii) navodi koji se kategorišu kao „očigledni ili jasni nedostatak povreda“; (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284 takođe vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 27 kao i predmet KI175/20, citiran gore, stav 38).
36. U kontekstu procene prihvatljivosti zahteva, osnovno, procene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima

je, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode zagaranтовane Ustavom (vidi predmet KIO4/21, citiran gore, stav 28 kao i predmet KI175/21, citiran gore, stav 39).

37. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagaranтовana (i) članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 6 EKLJP-a, (ii) članom 30. [Pravo Optuženog] Ustava, i pod (iii) povreda člana 3 [Jednakost pred zakonom], člana 7 [Vrednosti], člana 46 [Zaštita imovine], i člana 54 [Sudska zaštita prava] Ustava. U nastavku će sud pojedinačno ispitati navode podnosioca zahteva.

(i) Što se tiče navoda o povredi pravo na pravično suđenje koje je zagaranтовano članom 31 Ustava i članom 6 EKLJP-a

38. Sud primećuje da se navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravično suđenje zagaranтовano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, odnose na način na koji su redovni sudovi tumačili ZKPK u njegovom slučaju. S tim u vezi navodi da je Osnovni sud odložio glavni pretres za više od tri (3) meseca i uprkos odredbi ZKPK-a, odnosno člana 311. stav 3. koji propisuje da ako se glavni pretres odloži za više od tri (3) meseca, treba da otpočne novi pretres na kome će se ovi dokazi ceniti, Osnovni sud je nastavio sa glavnim pretresom i doneo presudu bez nastavka glavnog pretresa. Kao rezultat prekida glavnog pretresa, došlo je do pogrešnog tumačenja izjava podnosioca zahteva datih na glavnom pretresu uprkos odredbi ZKPK-a, odnosno člana 123. stav 5. u vezi sa članom 257, stavom 3, u vezi sa načinom na koji su redovni sudovi upotreбили izjavu saizvršioca analogno i na podnosioca zahteva, što je uticalo na kaznu podnosioca zahteva. Ovu povredu postupka nisu uklonili ni Apelacioni sud ni Vrhovni sud. Naime, Vrhovni sud je, iako je utvrdio da je došlo do takve povrede postupka, naveo da to nije uticalo na zakonitost presude Osnovnog suda.
39. S tim u vezi, Sud prvenstveno podseća da Ustavni sud nema nadležnost da odlučuje da li je neki podnosilac zahteva bio kriv zato što je počinio neko krivično delo ili ne. Sud nema nadležnost ni da oceni da li je činjenično stanje utvrđeno na pravičan način niti da proceni da li su sudije redovnih sudova imali dovoljno dokaza da bi odredili krivicu nekog podnosioca zahteva. (Vidi: u tom smislu, između ostalog, slučajeve Suda KI128/18, podnosilac zahteva: *Akcionarsko udruženje Limak Kosovo International Airport S.H.A., "Adem Jashari"*, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 07 novembar 2019. godine, stav 40).
40. Sud naglašava svoj principijelni stav da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost) koje je navodno izvršio Vrhovni sud ili neki drugi sud niže instance, osim i u meri u kojoj su te greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sud dalje ponavlja da nije njegov zadatak, prema Ustavu, da postupa kao sud "četvrtog stepena" u odnosu na odluke koje su doneli redovni sudovi. Naime, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, Presuda od 21. januara 1999. godine,

stav 28 kao i reference koje su tu korišćene; i vidi takođe, slučajeve Suda KI128/18, citirano iznad, stav 56; i KI62/19, citirano iznad, stav 58).

41. S tim u vezi, Ustavni Sud može razmatrati samo ukoliko su dokazi podneti na pravilan način i ukoliko su celokupni postupci, gledajući celost istih, održani na taj način da je podnosilac zahteva imao jedno pravično suđenje (vidi, *inter alia*, predmet *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za Ljudska prava, usvojeno 10. jula 1991. Godine i vidi takođe slučaj Suda KI110/19, citirano iznad, stav 41).

42. Što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa održavanjem novog glavnog pretresa protivno članu 311. ZKPK, odnosno nakon roka koji je bio duži od tri (3) meseca, Vrhovni sud je naveo da:

“[...] sa poslednjeg ročišta suda, iz prvostepenog suda, ovaj sud smatra da ovakvo postupanje suda predstavlja relativnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 384. st. 2 ZKPK, a ova radnja nije uticala na donošenje zakonite odluke i ne odobrava tužbu.”

43. Sud primećuje da je podnosilac zahteva pred Vrhovnim sudom tvrdio da je u njegovom slučaju došlo do povrede postupka, jer je obrazloženje nižestepenih sudova bilo zasnovao na prihvatljivim dokazima kako se zahteva članom 123. i članom 257. ZKPK. U obrazloženju u vezi sa navodima u vezi sa pogrešnom interpretacijom dokaza, Vrhovni sud je obrazložio, između ostalog, da: *“neosnovana je tvrdnja odbrane da je sud [Osnovni] zasnovao presudu na neprihvatljivim dokazima, jer je sud presudu zasnovao i na izjavi osuđenog L.T datoj policiji (u prisustvo branioca) koji je tvrdio da je i F. K. [podnosilac] bio svestan modifikacije bunkera”;*, dogovorio se sa [licem A.] ovaj nalaz je za sud veoma važna činjenica da je osuđeni F.K. bio upoznat sa bunkerom i da je poznavao lice A., i sedeo je s njim, što je ovu tvrdnju učinilo neutemeljenom zahtevom za zaštitu zakonitosti.”

44. Shodno tome, Vrhovni sud je našao da iz argumenata koje je izneo podnosilac zahteva, iako je bilo proceduralnih propusta od strane Osnovnog suda, ovi navodi spadaju u kategoriju relativnih proceduralnih povreda prema stavu 2 člana 384 ZKPK. Dakle, u ovakvim slučajevima, povrede postupka bi uticale na zakonitost takve odluke, samo ako su imale uticaja na zakonitu odluku. Po oceni Vrhovnog suda, ovaj procesni propust nije uticao na zakonitost presude Osnovnog suda. Do ovakvog zaključka, Sud je došao i ocenom i tumačenja izjava i dokaza koje je razmotrio Osnovni sud, pozivajući se na dokazima i izjavama koje su podnosilac zahteva i ostali akteri događaja dali pred policijom u prisustvu branioca kao i druge činjenice. Prema tome, Vrhovni Sud je razmotrio ove navode i naveo je da su takvi navodi podnosioca zahteva neosnovani.

45. Sud, shodno tome, utvrđuje da je podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka, i da je mogao u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje su smatrali bitnima za svoj predmet; imao je priliku delotvorno pobijati tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njihove tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku su detaljno izneseni, te je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi: *mutatis mutandis*, presudu

ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, Garcia Ruiz protiv Španije, citirano iznad, stavovi 29 i 30 vidi, takođe predmet Suda KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje od 07. juna 2019. godine, stav 42 kao i predmet Suda KI128/18, gore citiran, stav 58).

46. Sud stoga primećuje da je obrazloženje Vrhovnog suda, pozivajući se na navode podnosioca o kršenju krivičnog zakona kao i zakona o krivičnom postupku, jasno i, nakon što je ispitao sve postupke, Sud takođe nalazi da postupak pred redovnim sudovima nije bio nepravičan ili proizvoljan. (vidi: Presuda ESSLP-a, *Pekinel protiv Turske*, od 18. marta 2008. godine, br. 9939/02, stav 55; vidi takođe: s tim u vezi, između ostalog, slučaj KI22/19, citirano iznad, stav 43).
47. Sud podseća da sama činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom odluka redovnih sudova ili samo spominjanje članova Ustava nije dovoljno da se pokrene pitanje o ustavnoj povredi. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da pruži obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi slučajeve Suda KI128/18, citirano iznad, stav 61; i KI62/19, citirano iznad, stav 59).
48. Stoga, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da je osporenim odlukom povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a.
49. Na kraju, Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP zbog pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešnog tumačenja i pogrešna primena važećeg zakona su (i) zahtevi koji se kvalifikuju kao zahtevi „četvrtog stepena“; i kao takvi, ovi navodi podnosioca su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je navedeno u stavu (2) pravila 39.

(ii) Što se tiče navoda o povredi prava optuženog, pravo koje je zagarantovano članom 30. Ustava

50. U smislu povrede člana 30. Ustava odnosno povrede prava optuženog, Sud ukazuje da podnosilac zahteva navodi, *“odbijanja predloženih svedoka imenom i prezimenom s moje strane, kao branioca i kao rezultat ovog odbijanja apsolutno su povređena prava odbrane”*.
51. I ako podnosilac zahteva ovaj navod ističe kao povredu člana 30 Ustava Sud primećuje da prava na koja se podnosilac zahteva poziva u suštini su prava koja su zaštićena članom 31 Ustava.
52. Na osnovu napred izloženog Sud napominje da se neće posebno baviti ovim navodom podnosioca, iz razloga što se je po pitanju svedoka, dokaznog postupka i činjeničnim stanjem Sud ovim delom navoda bavio u obrazloženju navoda u vezi sa povredom prava na pravično suđenje, prava zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP-a.
53. Na kraju, Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi člana 30 Ustava trebaju odbaciti na identičan način kao navodi o povredi člana 31 Ustava jer su (i) zahtevi koji se kvalifikuju kao zahtevi „četvrtog stepena“; i kao takvi, ovi navodi

podnosioca su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je navedeno u stavu (2) pravila 39.

(iii) Što se tiče navodnih povreda člana 3 [Jednakost pred zakonom], člana 7 [Vrednosti], člana 46 [Zaštita imovine], i člana 54 [Sudska zaštita prava] Ustava

54. Što se tiče povreda prava zagaranтовanih članovima 3, 7, 46 i 54 Ustava, Sud podseća da prema uspostavljenoj sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan u skladu sa kriterijumom (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi kada se ispuni jedan od dva karakteristična uslova, i to;
- a) kada podnosilac zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi: u tom smislu, predmet ESLJP-a *Trofimchuk protiv Ukrajine* (odluka) br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe, *Baillard protiv Francuske* (odluka) br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predloži materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predlože Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj KI166/20, podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42)
55. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je samo naveo povrede članova 3, 7, 46 i 54 Ustava, međutim podnosilac dalje u zahtevu ne pružaju detaljnije obrazloženje kako je došlo do povrede ovih članova.
56. Povodom ovih navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dodatno kako i zašto je došlo do povrede ovih relevantnog člana Ustava. Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, predmete KI175/20, citiran gore, stav 81 KI166/20 citiran gore stav 52 KI 04/21 citiran gore stav 38- 39).
57. Shodno tome, Sud utvrđuje da što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi prava koja su zagaranтовana članovima 3, 7, 46 i 54 Ustava, Sud zaključuje da se zahtev treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi jer su podnosioci zahteva jednostavno naveli jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one

prekršene. Samim tim, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39.

Zaključak

58. Stoga, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih članovima 3, 7, 30, 31, 46 i 54 Ustava trebaju proglasiti neprihvatljivim u celosti kao očigledno neosnovani jer se ovi navodi podnosioca zahteva kvalifikuju se kao navodi koji spadaju u kategoriju (i) navoda „četrtoog stepena“; i kategoriju (iii) „nepotkrepljeni ili ne obrazloženi“. Prema tome, zahtev se u celosti treba proglasiti neprihvatljiv kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika o Radu.

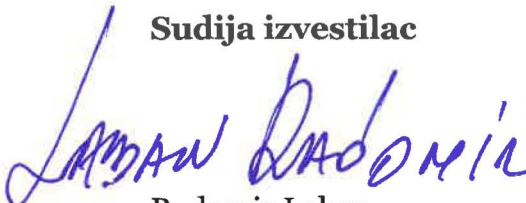
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 48 Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu, dana 25. novembra 2021. godine, većinom glasova:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim ;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama ;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani